

HUBERT ORŁOWSKI

(ur. 22 V 1937 r. w Podlejkach)

Członek korespondent PAN od 2002 r.

Członek rzeczywisty PAN od 2010 r.

FILOLOGIA, GERMANISTYKA

LITERATUROZNAWSTWO

literatura i kultura niemiecka XIX i XX w.

semantyka historyczna

badania nad stereotypami

e-mail: orlowhub@amu.edu.pl

Instytut Zachodni w Poznaniu

ul. Mostowa 27, 61-854 Poznań, tel.: 61 8527691

Wyższa Szkoła Języków Obcych im. Lindego w Poznaniu

ul. Św. Marcin, Poznań, tel.: 61 6636262

Opis działalności naukowej

W pierwszym okresie badań, do momentu uzyskania tytułu profesora, powstały monografie z zakresu narratologii i teorii narracji (twórczość Thomasa Manna, Bildungsroman) oraz o piśmiennictwie w III Rzeszy i polsko-niemieckich stosunkach literackich. Znaczącą część dorobku stanowiły antologie i dokumentacje-wybory; zarówno literackie jak i z zakresu historii (kultury). W ostatnim ćwierćwieczu z kolei główny nurt badań obejmował semantykę historyczną, stereotypy kulturowe oraz kulturę niemiecką XIX i XX wieku. Główne dokonania to cztery monografie o stereotypie długiego trwania *polnische Wirt(h)schaft*, zarówno w języku niemieckim, jak i polskim. W redagowanej przeze mnie serii *Poznańska Biblioteka Niemiecka* udokumentowałem debaty wokół takich kluczowych zjawisk jak *Sonderweg*/niemiecka droga odrębna oraz relacji między modernizacją a nazizmem.

Wykształcenie i stopnie oraz tytuły naukowe

1961 – magister filologii germańskiej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1967 – doktor, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1971 – doktor habilitowany, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1977 – profesor nadzwyczajny

1987 – profesor zwyczajny

Zatrudnienie oraz zajmowane stanowiska

1961-2007 – od stanowiska młodszego asystenta do profesora zwyczajnego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1975-2007 – kierownik Zakładu Historii Literatury Niemieckiej w Instytucie Filologii Germańskiej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1975-1984 – dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej

1982-1984 – prorektor Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1984-1985 – profesura gościnnie w Uniwersytecie Christiana Albrechta w Kilonii

1987-1988 – profesura gościnnie w Uniwersytecie Karla Franza w Graz

Najważniejsze monografie

Prädestination des Dämonischen. Zur Frage des bürgerlichen Humanismus in Thomas Manns „Doktor Faustus“, Wydawnictwo Naukowe UAM Poznań 1969.

Untersuchungen zum falschen Bewußtsein im deutschen Entwicklungsroman, Wydawnictwo Naukowe UAM Poznań 1971.

Literatura w III Rzeszy, Wydawnictwo Poznańskie Poznań 1975, 1979 wyd. drugie, poszerzone. *Polnisches Schrifttum unter Zensur. Wilhelminische und nationalsozialistische Zensurpolitik im Vergleich*, Georg Eckert-Institut Braunschweig Frankfurt/M. 1988.

„*Polnische Wirtschaft*“. *Zum deutschen Polendiskurs der Neuzeit*, Harrassowitz Verlag Wiesbaden 1996.

Wobec zniewoleń „krótkiego stulecia”. *Szkice o literaturze austriackiej i niemieckiej*, Oficyna ATUT, Wrocław 1997.

Polnische Wirtschaft. Nowoczesny niemiecki dyskurs o Polsce, przekład Izabela i Sven Sellmer, Wspólnota Kulturowa Borussia Olsztyn 1998.

Literatur und Herrschaft – Herrschaft und Literatur. Zur deutschen und österreichischen Literatur im 20. Jahrhundert, Peter Lang Europäischer Verlag der Wissenschaften, Frankfurt a. M. Berlin Bern 2000.

Warmia z oddali. Odpominania, Borussia Olsztyn 2000.

Z modernizacją w tle. Wokół rodowodu nowoczesnych niemieckich wyobrażeń o Polsce i Polakach. PTPN Poznań 2002.

Przemoc – tabu – trauma ofiar. Wokół najnowszej opowieści Güntera Grassa. Zeszyty Instytutu Zachodniego, Nr 30, Poznań 2002.

Zrozumieć świat. Szkice o literaturze i kulturze niemieckiej XX wieku. Oficyna Wydawnicza ATUT Wrocław 2003.

Za górami, za lasami... O niemieckiej literaturze Prus Wschodnich 1863-1945. Borussia Olsztyn 2003.

Die Lesbarkeit von Stereotypen. Der deutsche Polendiskurs im Blick historischer Stereotypenforschung und historischer Semantik. Oficyna Wydawnicza ATUT Wrocław 2004, 2005 drugie przejrzone wydanie, Neisse Verlag Wrocław-Görlitz 2005.

Rzecz o dobrach symbolicznych. Gietrzwałd 1877. Borussia Olsztyn 2005; (wsp.) *Dzieje kultury niemieckiej*. PWN Warszawa 2006.

Nadto: redakcja dwudziestu dwu tomów zbiorowych oraz szesnastu antologii; autorstwo ponad czterystu czterdziestu artykułów; redakcja serii wydawniczej Poznańska Biblioteka Niemiecka (dotąd: 35 tomów).

Przynależność do towarzystw naukowych, komitetów redakcyjnych czasopism oraz inne formy działalności

Członek Rady Kuratorów Fundacji Narodowej im. Ossolińskich (od 2006); Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Języka Niemieckiego w Polsce (1978-1979, 1985-1995); członek Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej do Spraw Kadry Naukowej (1984-1990); członek Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (1983-1990, 2000-2007); członek kuratorium Institut für Deutschlandforschung Uniwersytetu Ruhry w Bochum (od 1998); przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Zachodniego w Poznaniu (2000-2008); członek prezydium Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej (2000-2005); członek Rady Naukowej Collegium Pontes Görlitz (od 2004); członek Rady Fundacji BORUSSIA (od 2006); rektor Wyższej Szkoły Języków Obcych w Poznaniu (od 2007); członek (wiceprzewodniczący 2006-2010) Rady Naukowej Centrum Badań Historycznych PAN (od 2006); Członek Kapituły Nagrody im. Jerzego Giedroycia (od 2008); Członek Rady Programowej (przy Ministrze Kultury) berlińskiej wystawy „Polacy – Niemcy. 1000 lat sąsiedztwa” (2008-2011).

Najważniejsze nagrody i odznaczenia

Nagrody naukowe indywidualne Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego/Edukacji Narodowej (1976, 1986, 1997, 2001, 2005); nagroda redakcji „Życia Literackiego” za monografię „Literatura w III Rzeszy” (1976); nagroda Jacoba i Wilhelma Grimmów (1980); Krzyż Honorowy Republiki Austrii I Klasy „Za Zasługi dla Nauki i Sztuki” (1984); Krzyż Oficerski (1989); Złoty Medal Goethego Instytutu Goethego w Monachium za szczególne zasługi dla języka niemieckiego zagranicą i wspieranie międzynarodowych kontaktów kulturalnych (1990); nagroda Fundacji Alexander von Humboldt-Stiftung „Za Zasługi dla Języka i Literatury Niemieckiej w Europie środkowowschodniej” (1993); Medal Komisji Edukacji Narodowej (1995); nagroda KLIO I stopnia Porozumienia Wydawców Książki Historycznej za monografię „*Polnische Wirtschaft*. Nowoczesny niemiecki dyskurs o Polsce” (1998); Nagroda Literacka im. Samuela Bogumiła Lindego miast Toruń-Göttingen (2004); Krzyż Komandorski (2005); Krzyż Zasługi I Klasy Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec (2007); doktorat honoris causa Uniwersytetu Opolskiego (2005); Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2007); doktorat honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (2009).